

[Himmelstrup.]

Begrundelse, Ministeren gav, var ufyldstgørende, og dertil kommer, at de danske Bagerorganisationer i en Henvendelse til Udvalget meget bestemt og afgørende er gaaet imod Ministerens Forslag paa dette Omraade. I en Henvendelse fra Den danske Bagerstands Fællesorganisation, som er tilgaaet Udvalget under 4. December, staar der saaledes — med den højtærede Formands Tilladelse — :

„Saafermt Forslaget gennemføres i den foreliggende Skikkelse, vil dette betyde en Monopolisering af Gæren. Imod en saadan Monopolisering maa den danske Bagerstand nedlægge en bestemt Indsigelse. Der er efter vor Mening ingen Anledning til at indføre et saadant Monopol, og i særlig Grad forekommer det os uheldigt at monopolisere en Vare, der er et nødvendigt Raastof til Fremstillingen af en af Befolkningens vigtigste Livsfor nødenheder“.

Dertil kommer saa, at hele den Prisstigning, som har fundet Sted under Monopolordningen for Spritten, for os gjorde det betænkeligt at udvide Monopolordningen til ogsaa at omfatte Gæren. Den ærede Ordfører mente for det første, at vore Bemærkninger herom i Betænkningen var sagligt angribelige, og for det andet, at det var en Anklage mod det Tilsyn, som havde været etableret, og som er af politisk Sammensætning; det var en Anklage mod dette Tilsyns hele Virksomhed. Jeg maa tilstaa, at jeg kan ikke se dette. Vor Anklage behøver jo ikke at rette sig mod Tilsynet; den retter sig mod Princippet, og det er netop det, vi siger: at vi ikke vil udvide dette Princip til Gæren, fordi det kan føre med sig, at man kommer ind paa en saadan Prisstigning. Jeg maa derfor afvise som ubegrundet den Opfattelse fra den ærede Ordførers Side, at vor Udtalelse er en Anklage mod det Tilsyn, som har været etableret med hele denne Ordning.

Men med Hensyn til det „sagligt angribelige“ i det, vi har skrevet, vil jeg gerne nu, da det er bragt paa Bane, have Lov at sige, gennem hvilke Betragtninger vi er naaet til vor Opfattelse. Naar vi tænker os en 30 Aar tilbage i Tiden, til Tiden omkring Aarhundredskiftet, da kostede en Flaske Taffelakvavit vistnok i Detailsalg saadan noget som, skal vi sige 50-60 Øre — jeg ved det ikke nøjagtigt, men det ligger der omkring —, og heri var inkluderet den Brændevinsafgift, som man vist dengang kaldte Hovedafgiften, paa 20 Øre pr. Flaske; den var indført, hvis jeg ikke husker fejl,

ved Loven af 1. April 1887. Der blev altsaa tilbage til at dække Produktionsomkostningerne og Handelsomkostningerne et Beløb paa en 30-35 Øre. Hvis vi ser paa Forholdene i Dag, er Detailprisen paa saa pas den samme Vare 8 Kr. 85 Øre, og nu er det jo klart, at Afgiften til Staten er vokset eksorbitant, den udgør nu i Brændevinsafgift og Tillægsafgift et Beløb paa henimod 6 Kr., 5 Kr. 70 Øre, men tilbage bliver alligevel af den nuværende Detailpris et Restbeløb paa ca. 3 Kr. 15 Øre. Nu er jeg ganske paa det rene med, at dette Beløb ogsaa skal dække den Omsætningsafgift, som Restaurationsskattens Afløsning kastede over paa Omsætningen af disse Varer, og som falder paa de to Fordelingsled, nemlig Forhandlerne, som skal betale den med ca. 1 pCt. af den Pris, hvortil de leverer Varen til Købmanden, og Købmanden eller Detaillisten, der skal betale den Omsætningsafgift paa mellem 3 og 4 pCt. af Udsalgsbeløbet paa 8 Kr. 85 Øre. Det nævnte Beløb paa godt og vel 3 Kr. skal altsaa formindskes med en 35 Øre, men tilbage bliver der alligevel til at dække Produktionsomkostningerne og Fordelingsomkostningerne et Beløb, som er ca. 8 Gange saa stort som for 30 Aar siden! Nu ved jeg nok, at dertil kommer saa Arbejdslønnens Stigning og Raastoffernes Stigning, men jeg føler mig ikke helt sikker paa, at man kan sige, at denne Stigning taget pr. Produktionsenhed er stor. Herigennem er det i Virkeligheden godtgjort, at denne Koncentration har været dyr; den har ganske vist under de givne Forhold været nødvendig, det er sikkert, og vi mener i og for sig ogsaa, den skal opretholdes, den har været meget rar, den har været dejlig, men jeg tror sandelig ogsaa, den har været dyr!

Det er alle disse Forhold, der bevirker, at vi ikke mener, det er klogt at udvide Monopolet til ogsaa at omfatte Gæren, og Ministeren har altsaa ikke kunnet overbevise os om Nødvendigheden af det, hverken teknisk eller økonomisk. Det er da Grunden til, at vi fra vor Side tillader os sammen med de konservative Medlemmer af Udvalget at stille det Ændringsforslag, som er omtalt under Nr. 1.

Jeg vil dernæst omtale det Ændringsforslag, som Partiet Venstre har stillet under Nr. 2, og som tager Sigte paa at ændre Ordet „Spiritus“ som det begrebsbestemmende Ord i dette Lovforslag til: „Sprit samt Akvavit og Brændevin“. Jeg kan være ganske enig med den ærede Ordfører for Udvalget i, at Terminologien er